

Е.И. Левина; ФГБОУ ВО «Кузбас. гос. техн. ун-т им. Т. Ф. Горбачева», Каф. упр. учета и анализа Кемерово, 2016. 424 с.

З. Терентьева, Т.В. Теория бухгалтерского учета: Учебное пособие. / Т.В. Терентьева. – М., 2015. - 511с.

УДК 657

Колісник Г.М.

д.е.н., доцент

доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородського національного університету»

м. Ужгород, Україна

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ

Методологія державного регулювання витратами підприємницького сектору економіки країни включає в себе мету та завдання. Основну мету державного регулювання економікою пропонуємо сформулювати так: забезпечення сприятливих умов для сталого економічного розвитку та подальшого економічного зростання в Україні, досягнення соціальної стабільності, підвищення рівня глобальної конкурентоспроможності країни. Відповідно до цієї мети, можна сформулювати й основні завдання державного регулювання економікою України на даному етапі: забезпечення стабільного економічного зростання та розвитку; досягнення повної, ефективної та продуктивної зайнятості трудових ресурсів, нарощування трудового потенціалу; створення прозорого та справедливого перерозподілу доходів населення й зменшення соціальної напруженості; досягнення й послідовне підвищення економічної ефективності в країні; збалансування зовнішньоторговельного балансу країни, забезпечення стабільності цін і національної валюти, раціоналізація природокористування, подальший інституційний розвиток. Здійснення зазначених завдань сприятиме створенню необхідних умов для економічного розвитку та вирішення соціальних проблем. Досягнення мети та реалізація поставлених завдань державного регулювання економікою вимагає певних дій, використання різних способів впливу, що досягається за допомогою застосування різноманітних методів державного регулювання. У сфері державного регулювання економікою застосовують правові, адміністративні, економічні, а також специфічні методи, які до того ж класифікуються на прямі та непрямі.

У теорії мікроекономіки ще у XIX ст. А. Маршал описав зв'язки між виробництвом і витратами підприємства. Наприкінці XX ст. (1987 р.) німецький вчений Г. Фандель узагальнив і систематизував наукові здобутки економістів майже за 100-річний період щодо взаємодії і взаємозв'язків між теорією виробництва і теорією витрат на рівні підприємства (рис. 1).

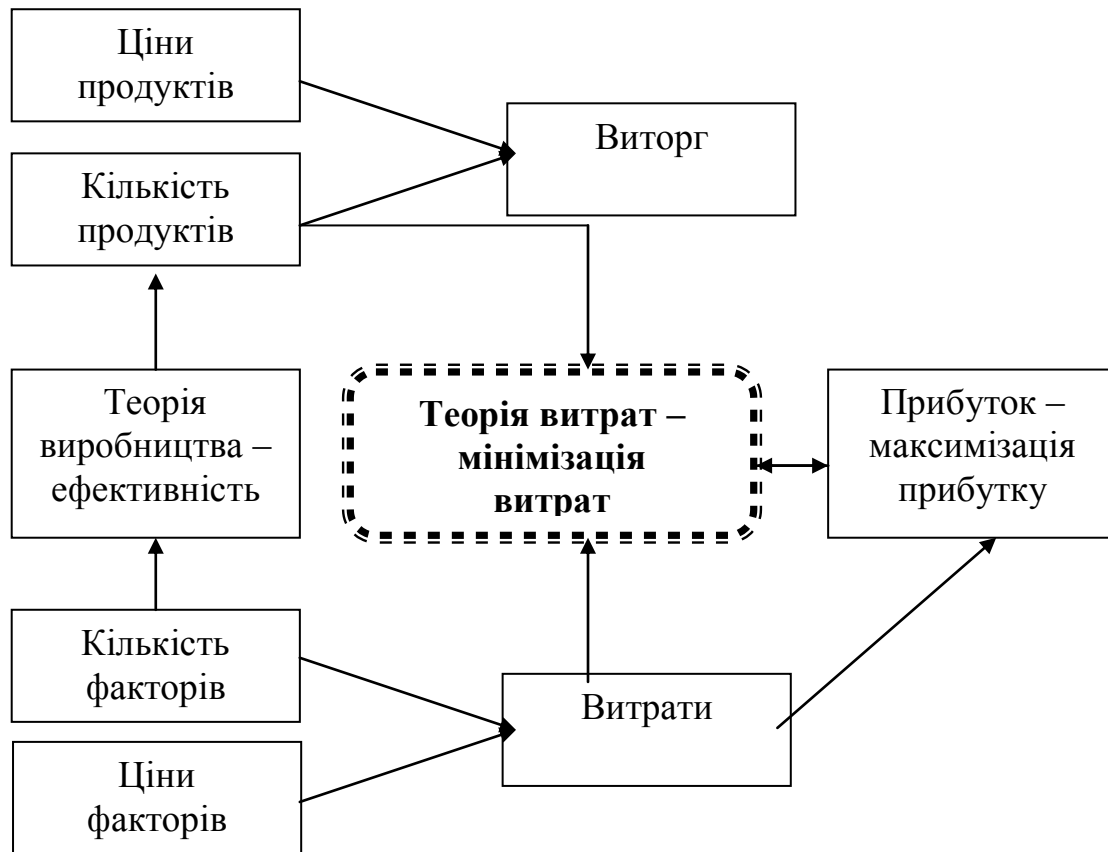

Рис. 1. Модель взаємодії теорії виробництва і теорії витрат [1, с.29]

Г. Фандель правильно стверджував, що «теорію виробництва доповнює теорія витрат. Її мета – використання теоретико-виробничих закономірностей для постановки економічних задач. Для цього теорія витрат доповнює категорію кількості, яка властива теорії виробництва, категорією вартості за допомогою цін факторів. На основі кількісних і вартісних оцінок визначають витрати виробництва. Далі, згідно з принципом максимізації прибутку, вибирається потрібна для виготовлення певної кількості продукції комбінація факторів, що забезпечує мінімальні витрати» [1, с.26]. У цьому зв'язку необхідно наголосити, що П. Самюелсон писав: «економікс – це наука про максимізацію прибутку і мінімізацію витрат» [2, с.61].

На нашу думку, філософія формування витрат впливає на всі сфери діяльності підприємства і передусім на його фінансову та облікову системи. Адже структура витрат визначає структуру основного і оборотного капіталів, обсяги потреби у фінансових ресурсах і форми фінансування. Водночас визначені теорією витрат пропорції створюють основу для обліковування, планування і прогнозування витрат.

У методологічному плані важливо розмежовувати виявляючу і формуючу функції теорії витрат. Сутність виявляючої функції теорії витрат полягає у тому, щоб виявляти та систематизувати чинники формування витрат. Водночас сутність формуючої функції теорії витрат полягає у тому, щоб

визначити таке поєднання факторів впливу на витрати, яке забезпечить оптимальне вирішення поставленого завдання.

Між тим із другої функції теорії витрат логічно впливають два головні завдання: 1) обґрунтовувати таке поєднання факторів виробництва, яке забезпечує досягнення результату з найменшими витратами, тобто комбінацію мінімальних витрат; 2) передбачати формування таких внутрішніх цін на фактори виробництва, які сприятимуть отриманню максимального прибутку.

В основі поняття витрат можуть бути різні за цілями грошові оцінки. Найпоширенішими в літературі є поняття витрат, що утворюють вартість, і витрати, що становлять виплати, тобто йдеться про вартісні витрати і про виплатні витрати.

До вартісних витрат належать витрати на блага і послуги за певний період здійснення виробничого процесу. До виплатних витрат належать витрати у формі грошових виплат, які зумовлені потоками платежів за використовувані підприємством блага і включають фактичні грошові видатки [1, с.290].

У моделях витрат необхідно враховувати чинники, які впливають на їх рівень. Г. Фандель поділив усі чинники на виробничі чинники і чинники, що пов'язані з іншими сферами діяльності (невиробничі чинники). До перших чинників він включив такі: величина підприємництва, виробнича програма підприємства, організація виробництва, якість факторів виробництва, зайнятість. До других чинників зачислив чинники, які пов'язані з процесами збуту продукції, фінансування, досліджень і розвитку [1, с.291-298].

На нашу думку, для ефективного управління витратами підприємницьких структур істотним є поділ чинників формування витрат на регульовані і нерегульовані. Регульовані чинники – це чинники, на які підприємницька структура може впливати в короткостроковому або довгостроковому періоді часу. Нерегульовані чинники – це ті чинники, які підприємство при ухваленні рішень не може змінювати. Наприклад, податки та обов'язкові відрахування, ринкові ціни на фактори виробництва тощо[3, с.220].

Особливості функціонування підприємницьких структур в Україні зумовлюють необхідність ведення бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, які передбачають різні підходи до ідентифікації витрат.

З погляду методології варто акцентувати, що так само як виробництво не існує без обігу, так і витрати виробництва не існують без витрат обігу. При цьому оптимізація витрат обігу є важливим напрямком зростання економіки і підвищення добробуту населення. Відповідно до характеру суспільної праці, зайнятої у сфері обігу, витрати обігу традиційна політекономія поділяє на чисті і додаткові. Додаткові витрати збільшують вартість товарів (витрати на перевезення, зберігання, сортування, упаковка тощо). Чисті витрати – це витрати, які не збільшують вартості товару Х (витрати на облік, реалізацію, контроль тощо). Чисті витрати мають тенденцію до збільшення через звільнення торгівлі від невласливих їй виробничих функцій (розфасовка і упаковка товарів).

Отже, витрати підприємництва або економічні витрати як базова категорія економічної науки і бізнесу необхідно аналізувати з позицій чітких методологічних орієнтирів, які б підказували дослідникам найкоротший шлях до істини, а в прагматичному плані сприяли їх мінімізації.

Список використаних інформаційних джерел

1. Фандель Гюнтер. Теорія виробництва і витрат / Пер. з нім. під керівництвом і наук. ред. М.Г. Грецака. – К.: Таксон, 2000. – 520 с.
2. Кузнецова М. Логистические затраты: теоретический и практический аспекты // Проблемы теории и практики управления. – 2005. – № 2. – С. 61-66.
3. Колісник Г. М. Система управління витратами підприємницьких структур та її елементи: [Текст] / Колісник Г. М. // Економічний аналіз. Збірник наукових праць. Випуск 4. – Тернопіль. Тернопільський національний університет. – 2009. – С. 219-223.

УДК 657

Лепетуха Ю.С.

студент, група ОА-15

напрямок підготовки «Облік і аудит»

Черкаський державний бізнес-коледж

м. Черкаси, Україна

Куклін О.В.

д.е.н., професор

директор Черкаського державного бізнес-коледжа

науковий керівник

Черкаський державний бізнес-коледж

м. Черкаси, Україна

ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ПОТОЧНОЇ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Розрахунки з контрагентами є важливою складовою фінансово-економічної діяльності будь-якого підприємства. Вони тісно пов'язані з вхідними та вихідними грошовими потоками, які складають основу процесу забезпечення безперервної діяльності суб'єктів господарювання. Затягування строків отримання платежів та погашення зобов'язань приводить до сповільнення операційного циклу та зниження ділової активності підприємства. Крім того, вартість грошей з урахуванням фактора часу має тенденцію до зниження, що в свою чергу негативно впливає на їх платоспроможність і призводить до скорочення ресурсів підприємств.

Одним із головних завдань, які постають перед підприємством, є постійний моніторинг розмірів кредиторської заборгованості, строків погашення, аналіз її структури та забезпечення оптимального співвідношення